

Burgemeester nam *Actieplan Financiële Veiligheid Senioren* in ontvangst

In de sfeervolle raadszaal van het oude stadhuis in Utrecht vond op woensdag 30 november de conferentie *Financiële Veiligheid Senioren* plaats. Tijdens deze bijeenkomst, georganiseerd door seniorenplatform ACO in samenwerking met COSBO-Stad-Utrecht, nam burgemeester Sharon Dijksma het Actieplan van de Lokale Alliantie Utrecht in ontvangst. Aanwezig waren raadsleden, betrokken organisaties, senioren en andere belangstellenden.

Burgemeester Dijksma ontving het Actieplan uit handen van Martin den Hartog, voorzitter Raad van Bestuur van zorgorganisatie AxionContinu, Seiko Wierenga, directeur van adviesbureau Van Montfoort en Thérèse van den Hurk van seniorenplatform ACO en auteur van het plan. De gemeenteraad had aangedrongen op het vormen van een Alliantie Financiële Veiligheid Senioren; reden om de burgemeester te vragen het Actieplan onder de aandacht te brengen van iedereen die vanuit gemeenteperspectief over de problematiek en de aanpak moet weten. Niet langer praten, maar werken aan oplossingen was het dringende verzoek, waarbij ook gewezen werd op de wettelijke verantwoordelijkheid die de gemeente hierin draagt.

We mogen de ogen niet sluiten

Burgemeester Dijksma beaamde de urgentie van het onderwerp, op de eerste plaats vanwege de toenemende groep senioren die nog zelfstandig thuis wonen 'waaronder de groeiende groep 100-plussers die ik persoonlijk mag feliciteren'. Deze ouderen zijn vaak nog financieel actief in een samenleving die steeds minder rekening met hen houdt. Dat vergroot hun afhankelijkheid van hun naaste omgeving en 'we mogen onze ogen niet sluiten voor de ongemakkelijke waarheid dat dit ook heel erg mis kan gaan', aldus de burgemeester. Zij zegde toe het Actieplan bij haar collega's onder de aandacht te brengen: 'Als eerste stap. We zijn er nog lang niet.'

Afhankelijkheidsrelaties

Martin den Hartog liet in zijn toespraak eerder die ochtend de aanwezigen kennis maken met de aard en omvang van het probleem. Door de afhankelijkheidsrelaties tussen senioren en hun familie, mantelzorgers en/of professionele verzorgers, is hun financiële veiligheid niet altijd in goede handen. Enkele schrijnende voorbeelden toonden aan hoe dit mis kan gaan. Jaarlijks worden zo'n 30.000 gevallen van misbruik gemeld; vermoed wordt dat dit het topje van de ijsberg is. Den Hertog preees de ambities van de Alliantie zoals in het plan verwoord, en riep op tot een grotere participatie van private bedrijven zoals banken en notarissen.

Rol buurtteams

Seiko Wierenga vertelde vervolgens op het gebied van veiligheid veel parallellen te zien tussen de jeugd- en de ouderenzorg en riep op om de lessen uit de jeugdzorg ter harte te nemen. Zo is het belangrijk om de doelgroep zelf, in dit geval de senior, centraal te stellen en te versterken om misbruik te voorkomen. Wierenga was kritisch over het huidige meldsysteem voor misbruik, dat zo ingewikkeld is dat de doorlooptijd tussen melding en hulp kan oplopen tot acht maanden. Naar zijn mening zijn de buurtteams de meest geschikte partij om aan preventie te werken en directe hulp te bieden. Zij zijn de professionals: hulpverlening is een vak, benadrukte Wierenga. Hij liet weten het Actieplan van de Alliantie te onderschrijven en pleitte voor toevoeging van de buurtteams als partner.

Gevoelig onderwerp

Aan Shirley Ramdas, werkzaam bij de landelijke netwerkorganisatie NOOM, vertelde op haar beurt over financiële veiligheid onder migrantenouderen. Om verschillende redenen is dit in deze - heel diverse - groepen vaak een uiterst gevoelig onderwerp. Schaamte speelt een grote rol en sommige

eerste generatie migranten nemen slechte ervaringen mee uit hun land van herkomst. Daar komt bij dat veel migranten niet geneigd zijn hulp te vragen bij instanties. Aan de andere kant kan het grote oplossende vermogen binnen migrantengroepen bij dit alles een positieve rol spelen. Langzamerhand ontstaat meer erkenning voor het probleem en wordt het meer bespreekbaar. Sleutelfiguren in de gemeenschap en familie spelen hierbij een belangrijke rol. NOOM ontwikkelde samen met banken en notarissen onder meer trainingen en filmpjes om het onderwerp op gepaste wijze aan te kaarten.

Integraal beleid vereist

Arno van Kempen, adviseur bij Van Montfoort, ging ter afsluiting in op de rol van gemeenten bij langer (veilig) zelfstandig thuis wonen. Hij benadrukte dat via de WMO gemeenten veel bredere verplichtingen hebben dan veel mensen weten, met veel raakvlakken met het onderwerp van de conferentie. En ook andere instanties, zoals ouderenzorg, politie, ouderenorganisaties spelen een rol. Een samenhangend beleid in het sociale domein (maatschappelijke agenda) biedt zodoende een context voor beleid op het gebied van financiële veiligheid. Ook het fysieke domein is daarbij van belang (wonen, mobiliteit). Maar om echt te komen tot een totaal-aanpak is toekomstmuziek, volgens van Kempen. Het programma 'Een thuis voor iedereen' vraagt van gemeenten inmiddels een woonzorgvisie op te stellen. En de zorgsector wordt partner bij het maken van prestatieafspraken in de woonsector. Dit zijn beide stappen in de goede richting.

Oproepen vanuit de zaal

Na de sprekers ontstond een levendige discussie in de zaal. Met name de aanwezige senioren hadden hierbij hun inbreng. Zo werd er gevraagd om betere en vindbare informatie over financiële veiligheid – en wat te doen in geval van nood. Ook was er een roep om meer ondersteuning bij ouderenparticipatie en een doorvertaling van het gemeentelijk beleid – van stedelijk naar wijkgericht - naar de uitvoerende organisaties die door de gemeente worden gesubsidieerd.

ACO-voorzitter Christa Tydeman sloot de conferentie af met de oproep om het Actieplan mee te nemen naar ieders achterban en bekendheid te geven aan de inhoud ervan.